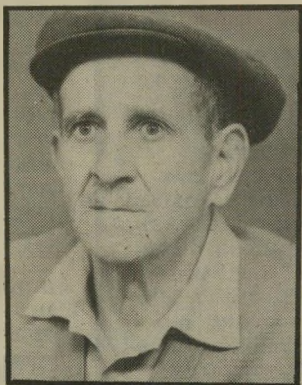

בתוך העיגול המפורסם של נהלל, המורכב עתה מזוילוח מבוארות, עומד צריך אחד עלוב, עליו נטוש המאבק

הסנדלר אליהו נמון, נזנף
טר לפני חודש.
למטה: צריך העץ של המישפחה.

לשפץ אותו או לבנות בית במקומו, והמושב לא רצה לעזור למישפחה. אליהו ממון הפסיק לעבוד בסנדלרות לפני 10 שנים, אך נשאר לגור בצריף הישן, זה היה ביתו היחיד. הילדים הקימו לעצמם בינתיים מישפחות, רכשו בתים במושבות או בעיירות אחרות באזור והסתדרו, איש איש בדרך.

רוי ממון, הבן הבכור של המישפחה, נשאר לגור בנהלל. כשהתבגר קיבל עבודה כשכיר של המושב. הוא היה הנהג של האוטובוס. בתוקף מעמדו כעובד ציבור, קיבל מן המושב בית, בתחום נהלל. מאוחר יותר ניתנה לו אפשרות לקנות את הבית. היום הבית רשום על שמו, למרות שהוא כבר לא משמש כנהג האוטובוס של המושב, אלא הקים לעצמו חברת

נפרדו אחד מן השני והתפזרו איש איש לביתו.

יעקב ממון, האח הצעיר, חזר לביתו שבנהלל. דקות ספורות אחרי שהגיע הביתה שמע מהומה בחצר. הוא פתח את הדלת ונדהם. בחוץ עמדו ארבעה חברי הנהלת המושב ביחד עם כמה פועלים. שעטקו בהורדת ציור כבד ממבנית שעמדה על הכביש. בידיהם של חברי המושב היה צו חתום עלייך שופט, המאפשר להם לאטום את ביתו של אליהו ממון המנוח.

יעקב ההמום רץ להועיק את אחיו, בעור הפועלים עוסקים בסגירת הבית עלייך רשתות ברזל ושרשראות. זו היתה היריה הראשונה במלחמה בין מושב נהלל הוותיק ובין מישפחת ממון העניפה. מלחמה הנמשכת באינטנסיביות רבה כבר שלושה

צריך בנהלל

אוטובוסים פרטית משלו. לפני שנה וחצי, כאשר חלה אליהו ממון, חזר הבן הצעיר יעקב לנהלל, אחרי שנים רבות של מגורים בתל-אביב. הנהלת המושב התנגדה לכך שיעקב יגור ויתפוס חוקה על המקום. מכיוון שלטענתם הצריף ושטח הארמה הקטן שעליו הוא עומד, שייכים לכלל הציבור בנהלל. אחרי ריון בבית המישפחה, הגיעו הצדדים לפשרה, שלפיה יוכל יעקב לשהות במקום ולסעוד את אביו, בהסכמת חברי המושב ובהסכמת אביו, מבלי שהדבר יתפרש כאילו יש לו חוקה על המקום.

עכשיו, משפטר האח, רוצים חברי המושב להחזיר לעצמם את החוקה על הרכוש ששייך לדבריהם לנהלל, לא למישפחת ממון. המישפחה טוענת כי הופלו לרעה במשך כל השנים וכי האפליה נמשכת. הם טוענים כי מעולם לא קיבלו כל עזרה, כספית או אחרת, מחברי המושב, כדי שיוכלו לשפץ את הצריף הישן. הם מתמרמרים על כך שאיש מהם לא יכול לרשת את הצריף שנקנה, לדבריהם, עלייך אביהם.

אך למושב חוקים אחרים. והסיפור מן הזווית שלהם מואר באור אחר לגמרי. נהלל עלה לקרקע בשנת 1921

ילדים, אבל למרות כל זאת, החברים היו באים אליהו מכיוון. שאצלנו היה בית חם, נקי להפליא ומטופח. הצריף היה תמיד נקי והיתה גינת פרחים לפני הבית. אנחנו גרנו 12 ילדים בחדר קטן, היינו ישנים על הריצפה. השירותים היו בחצר. מים חמים למיקלחת היינו מרחיחים על פרימוס. ובכל זאת לא היה חסר כלום בבית. תמיד היינו נקיים ולבושים טוב.

במשך השנים גדלו הילדים, האב המשיך לעבוד כסנדלר ונאבק בפרנסת המישפחה הגדולה. הוא לא יכול היה לממן לימודים תיכוניים לילדיו, ולכן נאלצו לעבוד. אחרי שסיימו את בית הספר העממי, כדי לעזור בפרנסת המישפחה. כשהגיעו הבנים לבגרות וסיימו את שירותם הצבאי, עזבו, איש איש בתורו, את נהלל, וחיששו לעצמם מקומות מגורים אחרים. האחיות התחתנו ועזבו את המושב, והאחים, כשהבינו שלא יוכלו להמשיך לגור בנהלל, עזבו גם הם.

השוני הלך ונעלם

בשנים האחרונות גרו מסעודה ואליהו ממון לברם בצריף הישן. אותו הצריף, במשך חמישים שנה. דבר לא שונה בצריף: לאבא לא היה כסף

שבועות, מלחמה הנסוכה על צריף קטן מעץ. המכיל חדר וחצי ומיטבחון קטן.

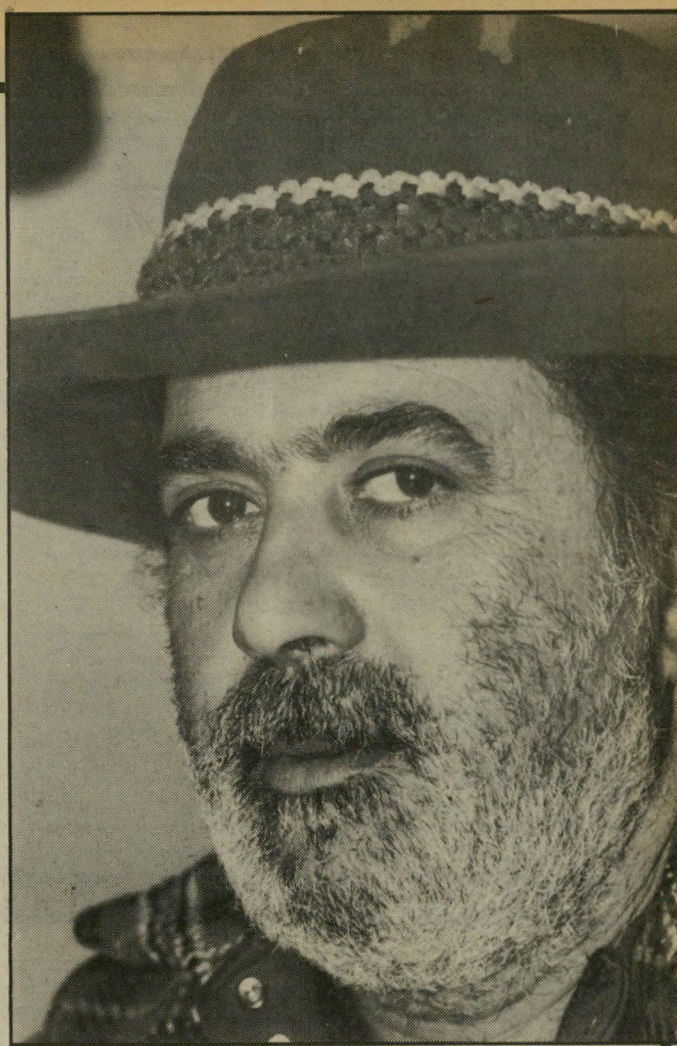
אליהו ממון, דור שלישי בארץ למישפחה יוצאת מארזקו, הגיע לנהלל ב-1933. מטבריה. הוא היה פליט של השיטפון הגדול שהיה בעיר באותה שנה, מטופל בארבעה ילדים. בצעירותו היה אליהו ממון סוחר דגים וירקות. הוא היה נוסע בין יישובי העמק ומוכר את מרכולתו. כך התוודע למושב נהלל, וכשנפלט מטבריה בא לשם.

כשבא אבא לנהלל, סיפר השבוע איציק ממון, שאת פניו מעטר עריין וקן של אבלים, הוא קנה צריף עץ מאדם בשם שבט. אין לנו קבלות על רכישת הצריף, מכיוון שבימים ההם לא היו דברים כאלה.

אליהו ממון עבר כשלוש שנים בצרכניה של נהלל וקיבל משכורת מן המושב. אחר כך למד סנדלרות ופתח לעצמו סנדלריה, כנאדם עצמאי, ושירת את תושבי המקום.

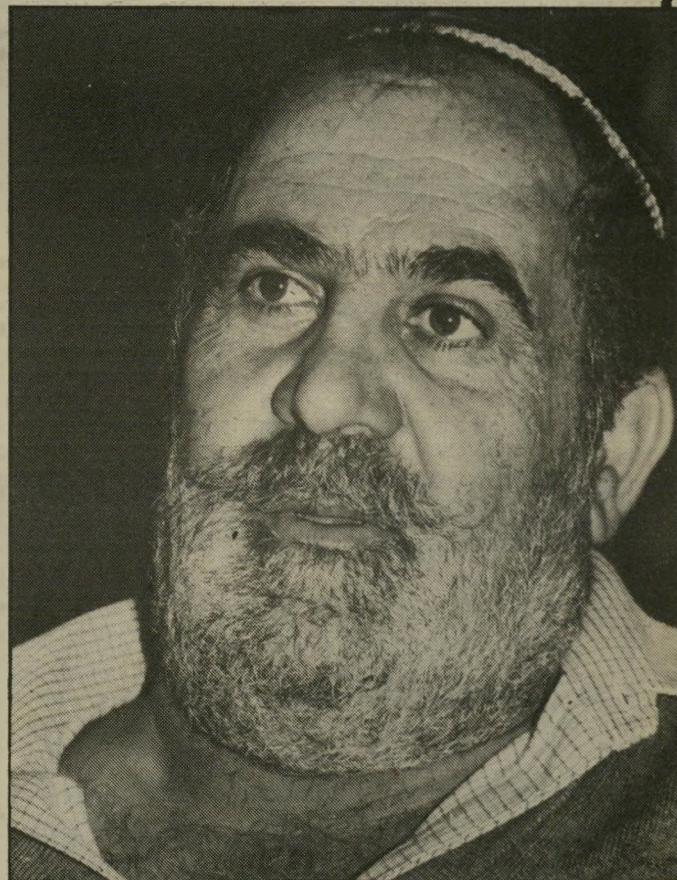
שמונה ילדים נוספים נולדו לאליהו ממון בנהלל. הילדים למדו בבית הספר במושב ביחד עם ילדי החקלאים, אולם לא נחשבו בני נהלל מן השורה.

תמיד היינו גוף זר בבית הספר, אמרו האחים במרידות, "התייחסו אלינו כאל שונים. הרגשנו מאוד לא נוח בתור

מילחמה על

מישפחת ממון סיימה את ימי האבל. חמישה אחים, שבע אחיות, חתנים, כלות נכדים ונינים סיימו את התפילות של היום השביעי ועלו לאזכרה ליד קיבורו של אליהו ממון, אבי המישפחה. האווירה היתה קודרת. הם

2 בנים אליעזר (בתמונה העליונה) ודוד (בתחתונה). שניים מבניו של אליהו ממון. הבנים מתמרמרים על שאינם יכולים לרשת את הצריף הרעוע של אביהם, כדי שהאח הצעיר יגור שם.